

Környezetvédelmi feladatok Budapest II. kerületében

A budapesti II. kerületi népfőntbizottság évek óta igen figyelemreméltó környezetvédelmi munkát végez. Magától értetődő ez, hiszen a főváros zöldövezetének jelentős része ebbe a kerületbe esik, s van mit tenni a Budai-hegység erdeinek védelmében, az állomány fogyása és az egyre növekvő szennyeződés megakadályozására. Nemrég ismertettünk egy tudományos feldolgozást, amely szerint az utóbbi évtizedben a beépítések folytán csaknem egyharmadával csökkent a zöldterület a II. kerületben, most pedig egy olyan felmérés látott napvilágot, amely összefoglalja a környezetvédelem kerületi problémáit: azt a fennálló helyzetet, amelyből az ártalmak és károsodások elleni védekezésnél ki lehet indulni.

A Hazafias Népfőnt II. kerületi bizottságának kiadásában dr. Várday György méri fel a helyzetet és sorjázza a tennivalókat. Noha ez a kerület 2,5 kilométer hosszan támaszkodik a Dunára s a Budai-hegység jelentékeny részét magába foglalja — tekintve, hogy területének 25 százaléka erdő — mégis súlyos levegő- és vízszennyeződési, köztisztasági, táj- és természetvédelmi gondjai vannak. A levegőszennyeződés fő forrása a hagyományos szilárd tüzelőanyagok fűtésre való használatánál keletkező égéstermékek. A földgázfűtésre való átállás égető szükségesség, mivel a kerületben jelenleg 26 olyan nagyobb levegőszennyező forrást tartanak nyilván, melyeknek felszámolása másként nem történhet meg.

Túl a megengedett határon

A főváros kerületeiben rendszeresen végeznek légszennyezettséget mérő vizsgálatokat. A II. kerületben a Varsányi Irén utcában van ilyen állomás, az innen vett minták alapján mérik a levegő kénés portartalmát. E vizsgálatok szerint különösen nagyfokú a kéndioxid-szennyeződés, gyakran túlhalad a megengedett határokon is. A főbb levegőszennyező források között vannak lakóházak, közületi épületek és üzemek, mindenekelőtt a Fő utca, a Mártírok útja és a Csalogány utca mentén, illetve az általuk bezárt területen, valamint a Lövőház utcában és a Rómer Flóris utcában.

A kerület egy szűk lehatárolt területén érdekes felmérés történt. A Mártírok útja—Kisrókus utca—Rózsahegy utca által bezárt területen — ahol kályha- és központi fűtéses épületek egyaránt vannak — a kémények évente 192 tonna kéndioxidot, 15 tonna nitrogénoxidot bocsátanak ki, emellett 552 tonna hamu is keletkezik.

A levegőszennyezés másik fő forrása a gépjárműforgalom terméke, a kipufogó gáz, amely állandóan és földközeli károsít. Különösen a kivezető főutak — a Szilágyi Erzsébet fasor, a Budakeszi út és a Vörös Hadsereg útja szép fasoraiban figyelhető meg a lombosított korai sárgulása, lefagyása a kéndioxid és a kénmonoxid hatására. A gépkocsik — különösen az autóbuszok és a teherautók — műszaki berendezéseinek az előírt szinten való tartása és ennek kellő szigorral történő ellenőrzése nagymértékben hozzájárulna a gépjárművek okozta légszennyeződés csökkentéséhez.

Veszélyben a villaövezet

A kerületnek a belső részei csatornázva vannak, a peremterületeken — Pesthidegkúton, Máriaremete-kertvárosban, Adyligeten, Budaligeten — azonban a szennyvízelvezetés megoldatlan. Emésztőgödörökben, elszikkasztókban kezelik őket; mivel pedig e térségben csaknem mindenütt karsztos mészkőből álló kőzetek vannak a talaj vékony fedőrétege alatt, az elszikkasztott szennyvizek a karsztvízmedencébe jutnak és így a föld alatti vizeket fertőzik.

A kerület egyik legfájdalmasabb kérdése az Ördögárok nyílt folyása ahúvösvölgyi Vadaskert szakaszán. Az eredetileg tiszta

vízű patakot ma számos szennyvízbefolyás terheli, amellett személtlerakodónak is használják. Az Ördögárok beboltozása, zárt szennyvízcsatornává alakítása nem igen tűr már hálásztást.

A főváros terjeszkedésének hatására a villaövezetek kertés, ligetes jellege a szemünk láttára szűnik meg. Pedig világszerte kialakultak már olyan sajátos szerkezetű és telepítésű lakóházak — átriumházak, szőnyegházak, teraszházak —, amelyek a zöldterületek nagyobb károsítása nélkül és a tájkép megőrzésével létesíthetők. Ezzel szemben nálunk a kellőképp át nem gondolt tervezés lehetővé tette a hegyvidéki tájba semmiképp sem illeszhető toronyházak építését, mint amilyenek a Budakeszi úton, a Törökvész úton az utóbbi időben felmagasodtak. Ezek az épületkolosszusok — különösen a Látóhegy közvetlen közelében levők — rendkívül ártanak a táj harmonikus egységének. A kerület társadalmi erősen összefogott az ilyen építkezések elszaporodásának megakadályozására.

A zöldterületek beépítése

A budai hegyvidék erdős területének — a főváros tüdejének — jelentős része a kerülethez tartozik. Itt található a hagyományos városközeli séta- és kirándulóhelyek, melyeket a lakosság állandóan és örömezt felkeres. Itt alakult ki az a különleges szépségű, kertés-ligetes villaövezet, amely átmenetet képez a budai erdők és a sűrűbb beépítésű belső városrészek között.

Különösen kiemelkedő adottságú természeti érték a Zugliget feletti Normafa-lejtő és a Hármashatár-hegy közötti völgyes zöldterületi rész. A Hárs-hegy, a Petneházi rét, a remetei szurdok, a húvösvölgyi Nagyrét mind beleesik abba a természetadta szélcsatornába, amelyen keresztül a főváros az erdőtől megszűrt friss levegőt kapja. Erélyesen állást kell foglalni ezeknek a zöldterületeknek a beépítése ellen éppúgy, mint az erdők kitermelése ellen. A lakótömbök fokozatosan hatolnak be az erdőterületekbe, ahová egyre több közintézmény is települ, s nagy területeken veszik el a zöldet, a kiránduló- és pihenőhelyet a lakosság elől.

A II. kerület környezetvédelmi kérdéseinek ez a summázása programnak, teendőlistának is tekinthető, s különösen figyelmet érdemel most, a Hazafias Népfőnt második környezetvédelmi konferenciája előtt.

(a—y)